

SALDA GÖLÜ

TARAFINDAN HAZIRLANAN

İKİNCİ

100

DÜNYA

JEOLJİK MİRAS

LİSTESİ'NDE

YER ALDI

SALDA GÖLÜ DÜNYANIN İKİNCİ 100 JEOLJİK MİRAS ALANI İÇİNDE OLDUĞU İLAN EDİLDİ

Güney Kore'nin Busan kentinde gerçekleştirilmekte olan "37. Dünya Jeoloji Kongresi"nde UNESCO IGCP 731 Projesi kapsamında, iki yıldır devam eden bilimsel değerlendirmeler sonucunda, ikinci etap "Dünyanın En Önemli İkinci 100 Jeolojik Mirası" alanı 28.04.2024 tarihinde Uluslararası Jeoloji Bilimleri Birliği (IUGS) Başkanı Prof. Dr. John Ludden, tarafından Dünya kamuoyuna açıklandı.

Farklı ülkelerden çok sayıda başvurunun yapıldığı Dünyanın En Önemli İkinci 100 Jeolojik Miras alanına ülkemizden, Odamızın da paydaşlarından biri olarak katıldığı ve 14 Mart 2024 tarihinde UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ile ortaklaşa düzenlenen "Ulusal ve Uluslararası Görünürlük İçin Türkiye'nin En İyi Jeolojik Mirasları Ve Anahtar Jeolojik Alanları" çalıştayında alınan karar çerçevesinde Nemrut Krateri ile

Salda Gölü için başvuru yapılmıştı.

Başvuru dosyaları, Jeolojik Mirası Koruma Derneği Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda Odamız Bilimsel ve Teknik Kurulunun Kültürel Jeoloji ve Jeolojik Miras Üyesi Prof. Dr. Nizamettin Kazancı ile yine Bilimsel Teknik Kurulumuzun Gezegen Jeolojisi Üyesi Prof. Dr. Nurgül Çelik Balcı tarafından hazırlanmış, ilgili kuruluşlara gönderilmiştir. Farklı ülkelerden çok sayıda bilim insanının katılımı ile oluşturulan bir komisyon tarafından başvuru dosyaları değerlendirilmiş, sonucunda Ülkemizde "SALDA GÖLÜ: Marsın Yeryüzündeki Temsilcisi" olarak değerlendirilerek takdim edildi.

2022 yılında yine Odamız ile JEMİRKO'nun ortak yürüttüğü çalışmalar sonucunda Dünyanın ilk 100 jeolojik miras alanı içinde ülkemizden Kapadokya ile Pamukkale bölgesi seçilmişti.

Cumhurbaşkanına Açık Çağrı

UNESCO, IUCN, IUGS gibi uluslararası kuruluşların bilimsel önemini tespit ettiği kültürel ve doğal varlıklar, yalnız bulunduğu ülkelerin değil insanlığın ortak değerleridir. Bu kuruluşlar tarafından oluşturulan “prestij listelerine” girebilmek önemli olduğu kadar, orada kalabilmek daha önemlidir. Bu nedenle ülkemizde jeolojik mirasın korunması konusunda merkezi ve yerel idarelerimize önemli sorumluluklar düşmektedir.

Bu kapsamda;

1. Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliğine bağlı Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğün görev ve fonksiyonlarında değişiklik yapılarak, öncelikle “jeolojik mirasın korunması, ülkemiz jeoeşitlilik envanterinin çıkarılması ile jeoparkların kurulması” gibi görevler tanımlanmalı, söz konusu Genel Müdürlüğün içinde “Jeolojik Miras ve Jeopark Hizmetleri Daire Başkanlığı” kurulmalıdır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliğine bağlı Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü tarafından her gün tahrip edilerek yok edilmeye çalışan “jeolojik miras” alanlarının tespit edilerek korunması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için “Türkiye Jeolojik Miras Envanter Projesi” çalışması başlatılmalı ve korunmaya değer jeolojik miras envanteri bir an önce çıkartılmalıdır.

Ülkemizin sahip olduğu jeolojik miras envanterleri ile birlikte, yerel kalkınmaya destek sağlanması ve jeoturizmin geliştirilmesi için “jeoparkların” kurulması çalışmaları hızlandırıl-

malı, belirlenen jeopark alanlarının UNESCO’ya tescil olması ve dünya insanına tanıtılması için çalışma başlatılmalıdır.

Odamız tarafından yerel idarelerin “jeolojik mirasın korunması ile jeopark çalışmalarını desteklemeleri için hazırlayıp, tüm siyasi partilere, TBMM ile ilgili bakanlık ve kuruluşlara 2024 tarihinde gönderdiği “Belediyeler Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin bir an önce gündeme alınarak bu konudaki yasal mevzuat eksikliği giderilmelidir.

Çevre Kanunu ile Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunlarına “jeoeşitliliğin tespiti ve korunması ilişkin” hükümler ilave edilmez.

Sonuç olarak jeolojik olarak Alp-Himalaya Kuşağında yer alan Ülkemiz, diğer komşu Yunanistan, İran, İtalya, İspanya gibi ülkelerle kıyaslandığında ülkenin sahip olduğu jeoeşitliliğin tespiti, korunması, geliştirilmesi ile insanlığın ortak değeri haline getirilmesi konusundaki çalışmalarda oldukça eksikli olduğu görülmektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de ülkemizin sahip olduğu dağlar, vadiler, mağaralar, göller, şelaleler, fosil buluntu alanları, jeolojik yapı ve şekillerimizin gibi jeoeşitliliğimizi oluşturan, bir kez yok edildiğinde bir daha yerine konulması imkansız jeolojik miras niteliğindeki alanların envanterinin çıkarılması, bunların jeoparklar aracılığı ile koruma altına alınması ile dünyaya tanıtılarak insanlık mirası haline getirilmesi konusundaki çabalarımız devam edecektir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu